CZĘŚĆ XXVII. № 43. ROK 14. (1843).

# TYGODNIK PETERSBURSKI.

## GAZETA URZĘDOWA KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we Wtorki i Piątki. Prenumerata przyjmuje się pod adressem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, lub do xięgarni Grafe, w Warszawie, w drukarni Zawadzkiego i Węckiego i w Biurze informacyjném; w Wilnie, w xięgarni Glucksberga, nadto we wszystkich Pocztowych w kraju urzędach.

Cena *Roczna* w Rossyi z pocztą a w stolicy, z noszeniem do mieszkań, 50 r. ass. *Półroczna*, 25 r. ass. Bez poczty, dla odbierających w xięgarni Grafe *Roczna*, 45 rubli assygn. *Półroczna*, 25 rub. assyg. Dla Królestwa Polskiego *Roczna*, 53 rubli assygn. *Półroczna*, 28 rub. ass.

**WTOREK, $\frac{8}{20}$ CZERWCA.**

## WIADOMOŚCI KRAJOWE.

*Petersburg, $\frac{7}{19}$ Czerwca.*

J. C. WYSOKOŚĆ WIELKA XIĘŻNA MARYA MIKOŁAJOWNA Xiężna Leuchtenbergska, 2 b. m. w zupełném zdrowiu przybyła do pałacu Peterhofskiego z podróży zagranicą.

— N. CESARZ JMĆ, z powodu zgonu Jenerał-Feldmarszałka Xięcia *Wittgensteina* NAJWYŻEJ rozkazać raczył iżby, na pamiątkę znakomitych zasług jego Tronowi i Ojczyznie, wszystkie wojska lądowe przywdziały żałobę na dni trzy.

— Przez Reskrypt CESARSKI z d. 23 Maja Jenerał-major korpusu inżenierów górniczych *Ellers* mianowany kawalerem orderu Św. Włodzimierza 2 klassy i z powodu ukończenia przez niego 50 lat służby, w ciągu której przez lat prawie 40 zawiadywał Mennicą Petersburską, tenże Jenerał mianowany najłaskawiej został Członkiem Rady korpusu inżenierów Górniczych i uwolniony od Zarządu Mennicy.

— Przez Ukazy CESARSKIE do Kapituły orderów mianowani, w liczbie innych, kawalerami orderów: Św. Włodzimierza 4 klassy, 11 Kwietnia Deżurny Sztab-oficier sztabu korpusu żandarmów major *Władisławlew* i Naczelnik Żytomirskiej żandarmskiej komendy kapitan *Wasiljew* — Św. Anny 2 klassy z koroną, tegoż dnia, pułkownik korpusu żandarmów *Komajewski* — tegoż orderu 2 klassy, tegoż dnia, Zarządzający Dynaburską Komissoryatską, kommisyą pułkownik *Kraśnik* i Pomocnik Głównego Doktora pierwszego wojskowo-lądowego w Petersburgu lazaretu Doktor Medycyny *Balbiani* — Św. Stanisława 3 klassy Marszałek powiatu Czerykowskiego w gub. Mohylewskiej Sekretarz Kollegialny *Roszkowski*.

— Przez rozkaz dzienny CESARSKI z d. 31 Maja zostający przy wojskach odwodowych Jenerał-porucznik *Dobryszin* mianowany dowodzącym odwodową dywizyą oddzielnego Kaukazkiego korpusu.

— Na przedstawienie P. Ministra Oświecenia i Zdanie Rady Państwa N. CESARZ JMĆ w dniu 21 Kwietnia raczył zezwolić, iżby posada Dyrektora Kancelaryi Ministra Oświecenia, jak jest zrównana z innemi tego rodzaju posadami co do praw, była też zrównana i co do ilości pobieranej przez Dyrektora płacy i iżby przeto wyznaczono mu było rocznie 1,715 r. 52 k. srebrem jako gaża, i tyleż pieniędzy stołowych.

— Na Zdanie Komitetu PP. Ministrów, z powodu przedstawienia P. Ministra Sprawiedliwości, nastąpiła 20 Kwietnia b. r. własnoręczna J. C. MOŚCI rezolucya takiej treści: «Wszystkich żydów, mieszkających na odległości o 50 wiorst wzdłuż granicy Pruskiej i Austryackiej wyprowadzić w głąb gubernij, pozwoliwszy tym którzy mają własne domy sprzedać je w ciągu dwóch lat; co wypełnić bez wszelkich wymówek.»

— Na przedstawienie P. Ministra Dóbr Państwa o nagrodach dla osób które się odznaczyły w rozmnażaniu kartofli lub doń dopomogły i na zdanie Komitetu PP. Ministrów N. PAN, w d. 8 Kwiet. najłaskawiej, raczył rozkazać oświadczyć MONARSZE zadowolenie, w liczbie innych, Naczelnikom Gubernij Wileńskiej i Podolskiej, Zarządzającym Izbami Dóbr Państwa: Wileńską, Mohylewską i Wołyńską, tudzież obywatelowi tejże gubernii dymis. Jenerał-majorowi *Hurko*. Nadto N. CESARZ JMĆ raczył rozkazać oświadczyć

147 osobom w oddzielnym spisie wymienionym, że imiona ich są podane do wiadomości N. Pana i że J. C. Mość zwracając łaskawą uwagę na gorliwości ich ku upowszechnieniu uprawy kartofli, rozkazał im o tém objawić i ogłosić w miejscowych gazetach.

W liczbie tych osób wymienieni są następni: *obywatele gubernii Witebskiej:* Sztabs-rotmistrz F. Ciechanowiecki — Major N. Eńko — Porucznik P. Eńko — Radzca honor. J. Rekeć — R. hon. M. Rekeć — Rzecz. R. St. Engelhardt — Hrabia Plater — Hrabia Zyberg — Szadurski — Bujnicki — Major Żołądź—Newelski Marszałek szlachty Potrykowski— Sztabs-rotmistrz Chrzanowski — Rejestrator Kolleg. Chrzanowski—Pułkownik Walimbachow—Sztabs-rotmistrz Sztokmar— R. hon. Kozakowski—Assesor Kolleg. Szyszko—Horodecki Horodniczy Sztabs-kapitan Saint-Julien — Szlachcic Apolinary Bortkiewicz (Zarządzający dobrami xięcia Szczerbatowa)—Sekretarz gub. von Weissenhoff—Rejestr. Kolleg. Wyżycki — Druwe — Wodyński. — *Obywatele gub. Mińskiej:* Giedzewicz — Domejko — Wysocki — Marszałek Z. Lubański — J. Sobański — Tukałło — Kozen — Sędzia powiatowy Łojko — Wołodkowicz — Juszkiewicz. — *Obywatele gub. Mohylewskiej:* Dymis. major Łaniewski-Wołk — Rohaczewski Marszałek szlachty Radzca hon. Chmyzowski — Bychowski Marszałek porucznik Jaroszewski — Dym. porucznik Makowiecki — Sieński Marszałek, rejestr. kol. Wańkowicz — Doktor Med. Jerzy Zekert—Jen.-major Djakow—Kołłątaj — Radzca Stanu Hołyński — Podpułkownik Menżyński — Radzca Dworu Heltul — Rymkiewicz.

— *Ukaz* N. Cesarza *do N. Synodu d. 1 Kwietnia.* «Ukazem danym N. Synodowi 4 Kwiet. przeszłego 1842 roku, Roskazaliśmy przywieść do skutku potwierdzone przez Nas normalne etaty dla duchowieństwa (причты) wiejskich kościołów w eparchiach: Litewskiej, Mohylewskiej, Mińskiej, Połockiej i w dwóch powiatach Wołyńskiej, z przeznaczonego na ten przedmiot ze skarbu funduszu czterechset piętnastu tysięcy rubli srebrem. Teraz, po wniesieniu w tabellę rozchodów Państwa na r. 1843 jeszcze miliona rubli srebrem dla lepszego opatrzenia Prawosławnego Duchowieństwa, Roskazujemy:

1) Obrócić wspomnioną summę na rzecz wiejskiego Duchowieństwa przedewszystkiem w pozostałych częściach Zachodniego kraju, a potém i w innych eparchiach, podług tego jak Wskażemy.

2) Trzymać się wspomnionego ukazu przy wprowadzeniu normalnych etatów, jak teraz potwierdzonych przez Nas dla wiejskiego Duchowieństwa w eparchiach Kijowskiej, Podolskiej i w pozostałych powiatach Wołyńskiej, tak i tych, które nadal będą przez Nas zatwierdzone dla duchowieństwa wiejskich kościołów innych Eparchij z assygnowanego funduszu miliona rubli srebrem.

3) Na skutek tego wypłatę pensyj podług tych etatów zacząwszy od 1 Maja b. r., mającą pozostać nie użytą z tego miliona od 1 Stycz. po 1 Maja, summę 333,333 r. 33 kop. sr. obrócić na osobny kapitał wsparcia wiejskiego duchowieństwa, zachowując przy tém i inne w ukazie 4 Kwiet. zalecone prawidła.» (Podług załączonych do tego ukazu etatów w eparchiach Kijowskiej, Podolskiej i w 10 południowych powiatach Wołyńskiej, wiejskie kościoły podzielone są na 7 klass, podług liczby parafian. Na kościoły 1-szej klassy z parafianami 2,000 — 3,000 dusz, przeznaczonych jest 508 r. sr.; na kościoły 2-ej klassy z parafianami 1,500 do 2,000 dusz, 478 r. rs.; 3-ej klassy z parafianami 1,000 do 1,500 dusz, 272 r. sr.; 4-ej klassy z parafianami 700 do 1,000 dusz, 222 r. sr.; 5-ej klassy z parafianami 400 do 700 dusz, 202 r. sr.; 6-ej klassy z parafianami 300 do 400 dusz, 136 r. sr.; 7-ej klassy z parafianami 100 do 300 dusz, 116 r. sr.)

— N. Cesarz roskazał, termin na oddawanie do rewizii przywożonych z zagranicy przez podróżujące osoby, xiążek, rysunków, mapp, planów i t. p. zamiast dotychczasowego sześciomiesięcznego, naznaczyć trzechmiesięczny.

— N. Cesarz d. 9 Kwiet. potwierdził Zdanie Rady Państwa o dopełnieniu odpowiednych artykułów Układu praw, w sposob następny: «W takich odbywających się w Heroldyi sprawach, które ona wnosi do Ogólnego Zgromadzenia Rządzącego Senatu, i które na mocy ustaw obowiązujących, wolno jest prywatnym osobom popierać w Heroldyi, stronom interessowanym dozwala się czytanie przygotowanych o ich sprawach zapisek i stwierdzanie ich swoim podpisem (рукоприкладство), podług ogólnych o tém przepisów.»

## UKAZY RZĄDZĄCEGO SENATU.

1) *15 Maja.* Z ogłoszeniem potwierdzonego przez N. Cesarza Zdania Rady Państwa, rozstrzygającego pytanie, czy kupcy, za nieobjawienie we właściwym terminie handlowych kapitałów, zapisani do klassy mieszczan, mają ulegać rekrutskiej kolei.

2) *19 tegoż m.* Z ogłoszeniem, iż N. Cesarz pozostawił Ministrowi Sprawiedliwości, wyznaczanie osób do spełniania obowiązku Prezydentów Izb Sądowych, równie w gubernijach, gdzie na te urzędy mianowanie zawsze od rządu zależy, jako też i w razie, gdy w gubernijach, w których urzędy te zależą od wyboru szlachty, wybrani kandydaci, z powodu prawnych przeszkod, nie mogą być potwierdzeni.

3) *21 tegoż m.* Z ogłoszeniem potwierdzonego przez N. Cesarza Zdania Rady Państwa, podającego nowe przepisy, o przesiedlaniu włościan skarbowych, z miejsc, w których nie mają dostatecznej ilości ziemi, do miejsc w grunta obfitujących.

4) *tegoż d.* Z ogłoszeniem potwierdzonego przez N. Cesarza Zdania Rady Państwa, rozstrzygającego zapytanie, czy przyjęci do familij, bądź jako podrzutki, (подкидыши) bądź jako przysposobieni (приемыши), mogą najmować się

na rekrutów, bez zezwolenia osób, które ich do swoich familij przyjęły.

5) *tegoż d.* Z ogłoszeniem potwierdzonego przez N. Cesarza postanowienia Komitetu Ministrów, objaśniającego, iż tam gdzie jest mowa, o wydawaniu bądź na raz, bądź nadal gaży (жалованье), rozumieć zawsze należy samę tylko gażę, a nie ogólną podług etatów pobieraną płacę.

6) *tegoż d.* Z ogłoszeniem potwierdzonego przez N. Cesarza Zdania Rady Państwa dopełniającego przepisy podług których Tobolska Izba zarządu zsyłanemi do Syberyi przestępcami, ma być uwiadamiana o wskazujących na tę karę wyrokach.

7) *tegoż d.* Z zaleceniem, aby ogłoszenia o aktach wydawanych na przedane drogą rządowych licytacij dobra nieruchome, były drukowane w dodatkach do gazet Rządzącego Senatu, podobnie jak inne akta wieczyste (крѣпостные).

8) *6 tegoż m.* Z ogłoszeniem potwierdzonego przez N. Cesarza postanowienia Komitetu Ministrów, dopełniającego art. 267 T. VII. Ukł. Praw Górniczego Zarządu.

9) *19 tegoż m.* Z ogłoszeniem potwierdzonego przez N. Cesarza Zdania Rady Państwa, zabraniającego osobom sprawującym w gubernijach Inflantskiej, Estońskiej i Kurlandskiej urzędy odpowiedne urzędom prokurorów i strapczych, — zajmować się prowadzeniem prywatnych interesów, w juryzdykcijach pod ich wiedzą zostających.

---

— Podług zdania sprawy Kompanii Oświecenia gazem Petersburga za peryod od 1 Maja 1842 po takiż dzień bieżącego roku, przedsięwzięcie to nabiera coraz większej rozciągłości. W tym już roku czynią się przygotowania do oświecenia tym sposobem wielu nowych ulic, placów i całych kwartałów. Dywidenda wypadająca w tym peryodzie wynosi po 2 r. 30 k. srebrem na akcyą.

---

— Przed niejakim czasem donieśliśmy że N. Cesarz Jmć raczył wspaniale obdarzyć Kościoł parafialny Płocki, w Królestwie Polskiém, ofiarując doń naczynia kościelne, których ta świątynia została pozbawiona przez dopełnioną w niej kradzież. Widzieliśmy tu ten dar prawdziwie Królewski i niemożemy z tej okoliczności nie wspomnieć o artyście któremu polecone było wykonanie szczodrej myśli Najjaśniejszego Darodawcy. Naczynia te są roboty P. Karola *Bojanowskiego.* Rodem z Krakowa, zamieszkały on i dobrze jest znany tu w Petersburgu, z prawdziwie gorującego talentu w swym kunszcie. Nazwaliśmy go *artystą*, bo robotami swemi P. Bojanowski godnie odpowiada temu szlachetnemu nazwaniu. Dawniej już znaliśmy niektóre z nich, ale w wykonaniu tej o której mówimy, zdało nam się że kunsztmistrz sam siebie przeszedł, taka jest piękność formy, takie bogactwo ozdób połączone z najlepszym smakiem, czystość rysunku i doskonałość wyrobienia.

---

— Proszeni jesteśmy powtórzyć z gazet tutejszych następne:

OGŁOSZENIE.

«1840 roku Grudnia 28 dnia do zarządzania interesami i dobrami mojemi jakie są: w gub. Wołyńskiej, powiecie Żytomirskim połowa miasteczka Berdyczowa i wieś Radziwiłłowicze ze wszystkiemi jej przynależytościami, w gub. Mińskiej, pow. Dzisieńskim dobra lenne Czeressy i Sieliszcze do 2,500 dusz męzkich liczące, w gub. Grodzieńskiej, pow. Lidzkim dobra Żyrmuny i w Słonimskim Jawor, w Królestwie Polskiém, gub. Podlaskiej miesteczko Miedźna, przychodzące w spadku po wuju naszym hrabi Butlerze, wydałem był rodzonemu bratu mojemu Xiążęciu Michałowi synowi Mikołaja Radziwiłłowi pełnomocnictwo tegoż miesiąca 30 dnia w Żytomirskim sądzie powiatowym zajawione, lecz gdy pomieniony brat mój protestacyą, 1842 roku Grudnia 11 dnia do Radomyślskiego powiatowego sądu podaną takowego umocowania i z rzeczy onegoż zarządu interesami i dobrami mojemi zrzekł się, o czém na jegoż prośbę, było mi objawiono od Petersburgskiego Policyjnego Urzędu, przeto ja teraz takowe pełnomocnictwo unieważniam i o tém dla wiadomości arendownych posiadaczy dóbr moich w Gubernijach: Wołyńskiej, Grodzieńskiej i Mińskiej położonych i wszystkich komu o tém wiedzieć należy, przez niniejsze ogłaszam.

(Podpisano) Xiążę Mikołaj syn Mikołaja *Radziwiłł.*

---

# WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

*Londyn 2 Czerwca.* 1 b. m. lord Campbell złożył izbie Lordów zdanie sprawy komitetu mianowanego do roztrząśnienia istnących praw o pismach potwarczych, jakowe prawa uznane są za niedostateczne. Projekt komitetu dzieli przestępstwa tego rodzaju na trzy kategorye: w pierwszej mieści przypadek, kiedy ogłoszenie potwarczego pisma poprzedzone jest groźbą, dla wymożenia opłaty od mającego ponieść potwarz i winny ma uledz uwięzieniu i robotom; w drugiej, kiedy już pismo ogłoszone, i winny miał przekonanie o fałszywości potwarczych zarzutów, ulegnie nawiązce pieniężnej i dwuletniemu uwięzieniu, nakoniec w trzeciej, kiedy paszkwilista ogłosi w złym zamiarze swe pismo, niewiedząc czy zawarte w niém twierdzenia są fałszywe lub nie. Ten przypadek zostawiony jest do uwagi sędziów.

W izbie Niższej, przed powtórném odczytaniem billu ministeryalnego o odebraniu broni od mieszkańców Irlandyi, Minister Spraw Wewn. sir J. Graham usiłował dowieść że ten środek wymuszony jest przez konieczność, równie jak i to, że mianowanie w Irlandyi na urzędy spowodowane jest jedynie przez osobiste zasługi i zdolności osób,

niezaś przez pierwszeństwo dawane protestantom nad katolikami.

Hrabia Listowel w krótkich słowach żądał, iżby kościoł Katolicki w Irlandyi był szanowany i duchowieństwo tego Kościoła płatne od Skarbu.

P. Roebuck w długiej mowie powstawał przeciw billowi nietylko jako uciążliwemu dla Irlandyi, ale i jako niezgodnemu w zasadzie ze wszelkim sprawiedliwym i przezornym Rządem.

Sir W. Barrow mówił szczególniej przeciw niewczesnemu wyborowi kilku wyższych urzędników sądownictwa w Irlandyi i dowodził razem że liczba przestępstw w tym kraju niewiększa jest od takiejże liczby w Anglii.

Pierwszy Minister Sir Robert Peel utrzymywał że Rząd wypełnił względem Irlandyi wszystkie swoje przyrzeczenia. Odparł zarzuty uczynione przeciw mianowaniu urzędników. Co do rozbrojenia mieszkańcźw odwołał się do zdania samych whigów, którzy ten środek uznawali za potrzebny. Po tej mowie, jakeśmy donieśli, bill przeszedł po raz drugi.

2 Czerwca taż izba zajmowała się znowu sprawami Irlandyi. Lord John Russell naganiał systemat Rządowy względem tego kraju. Szlachetny Lord niemoże się dość wydziwić przygotowaniom wojowniczym przeciw niemu czynionym, i które wespół z licznemi zmianami osób w sądach pokoju nie mogą nie powiększyć zajątrzenia jakie panuje w Irlandyi, dodać nowej energii usiłowaniem *repealers'ów* i wtrącić całą ludność w stan fermentacyi. Tuszy przeto Lord, że Gabinet zaniecha tych gwałtownych środków i powstrzyma Lorda-Namiestnika w przyzwoitych granicach, co, jeżeli nie nastąpi, on, Lord Russell, niezwłocznia po wakacyach, zmuszony będzie wnieść bill o uchwaleniu adresu do Tronu, z wyrażeniem zdania Parlamentu o postępowaniu Ministrów.

Sir Rob. Peel odpowiedział krótko, odwołując się do rozpraw które przez dni trzy trwały w Parlamencie.

P. Hume mocno powstawał przeciw leillowi, porównywając przeszły zarząd z teraźniejszym. Zmianę sędziów Pokoju nazwał środkiem nierozumnym, mogącym jedynie do najwyższego stopnia podnieść powszechne rozjątrzenie.

Sir R. Peel odpowiadał dowodząc bezstronności Rządu w mianowaniach nowych urzędnikow sądowych.

Posiedzenie potém zajęte było rozprawami nad billem o zbożu przywozowém z Kanady, który został odczytany 209 przeciw 109 głosom. Następnie izba odroczyła się z powodu świąt Zesłania Ducha Św.

---

I w tej już chwili istnieją prawa ograniczające posiadanie broni przez mieszkańców Irlandyi. Każda broń powinna być zapisana we właściwym urzędzie i naznaczona, (branded.) Przekraczający to prawo nie mogą wszakże być powołani do sądu, aż za rozkazem podpisanym przez dwóch urzędników.

Dziś, w prawie które jest pod rozbiorem Parlamentu, Rząd wnosi, iżby winni mogli być zatrzymani na podpis jednego tylko urzędnika i przedający proch osobom niemającym należytego upoważnienia, karani.

— Podług ostatnich wiadomości z Irlandyi nic ważnego nie zaszło w tym kraju. 30 Maja było niejakie zajście między oranżystami i repealersami (*); siła zbrojna nie była wzywana. Zgromadzenia tych ostatnich nieustają. Wielu sędziów pokoju ze stronnictwa repealers sami podali się do dymissyi.

— Podług *Dublin Journal* Rząd nakazał obejrzeć i postawić na stopie obronnej wszystkie twierdze i zamki warowne w Irlandyi.

— P. Bird Ashton, w którego rodzie zostawały dobra Brougham Hall, wprzod nim przeszły do ojca dzisiejszego lorda Brougham, i do których tenże rości prawa zaprzeczane przez lorda, puścił się na szczególny sposób ukończenia sporu. Z pięciu swemi synami *zajechał* zamek i opanował dobra. Posłano otém wiadomość do lorda Brougham, ktory obecnie znajduje się w Londynie.

— Wiadomość że Rząd Brezylski wyszle poselstwo nadzwyczajne do Londynu w celu rozpoczęcia na nowo przerwanych w Rio-Janeiro negocyacyi, potwierdzona jest przez dzienniki Brezylskie.

— 30 Maja wypłynął z Woolwich do Chin statek z kilkudziesięciu saperami, minerami i artyllerzystami przeznaczonemi do Hong-Kong, w celu umocnienia tej kolonii.

— Kapitan okrętu Angielskiego, świeżo przybyły do Londynu, przywiozł wiadomość, że jedna z trzech wysp Caimans, położonych między Kubą i Jamaiką, zwana wielki Caiman, zapadła w morze w skutek trzęsienia ziemi. Miała ona 8½ lieues długości, 2½ szerokości i była wyłącznie zamieszkała przez plemię dawnych Bukanierów (piratów) i łowców żółwi.

*Paryż 3 Czerwca.* Wczora izba Parów odebrała komunikacyą projektu prawa o kredycie nadzwyczajnym dla powiększenia liczby wojska w Algeryi.

— Gazeta urzędowa Algerska potwierdza i daje szczegóły znakomitego zwycięztwa odniesionego przez Xcia d'Aumale nad Abdel-Kaderem. J. K. W. niedoczekawszy się piechoty swojej, w 500 koni oderzył na oddział od 5,000 strzelb, broniących smalę (patrz numer poprzedz.) Emira, którą zdobył.

— Podług listu Prezydenta Rady Kolonialnej wyspy Gwadelupy, P. Aubert, liczba ofiar trzęsienia ziemi wynosi do 8,000; osada ta jest w najsmutniejszém położeniu. Szkody w ogólności są urzędowie wyrachowane na 110,000,000 fr. Rząd zaś udzielił za posrednictwem izb 2,000,000, a składki prywatne nieprzechodzą 3,000,C00 fr. Deficit więc jest ogromny.

---

(*) Tak będziemy nazywali dla skrócenia stronników odwołania Unii Parlamentowej Irlandyi od Anglii.

— Gdy ostatnie ciągi romansu P. Eugene Sue, drukującego się w felietonie Journal des Débats pod tytułem *Tajemnice Paryża* zawierają wiele zgorszenia, akcyonaryusze tej gazety mieli naradę, azali drukowanie to ma iść dalej. Stanęło, po długich rozprawach, że romans P. Sue będzie drukowany do końca, wszakże uchwalono prosić autora o powściągnienie swojej wyuzdanej Muzy.

— W tej chwili liczą w Paryżu 671,900 rożków z palącym się gazem, użytym do oświecenia na potrzeby publiczności i osób prywatnych.

— Zawaliła się część sławnej katedry w Reims.

— Miało tu miejsce drugie już z kolei zgromadzenie fabrykantów w celu zawiązania towarzystwa Chińsko-paryskiego. Celem jest znalezienie w Cesarstwie Chińskiém, dziś otwartém dla wszystkich rodzajów przemysłu, odbytu dla płodów Francyi.

— W *Journal de Calais* z d. 24 Maja donoszą: «W tym tygodniu przypadek odkrył w Boulogne jeden z tyah dowcipnych wymysłów, pod któremi kontrabanda zwykła się wprowadzać. Dla ukrycia zabronionych towarów wyrabiano naczynia z ołowiu, w formach niekształtnych, na podobieństwo kamieni, które morze wyrzuca; te mniemane kamienie pokryte umyślnie mułem i porostami morskiemi przywożone były na statkach rybackich i rzucane między skały, gdzie je po odpływie morskim przychodzili zbierać przemycający. W tymże prawie czasie, w samém Calais odkryto przemycanie tiulów angielskich; te były utajane w beczułkach piwa z dném podwojném.

— List z Marsylii donosi, że hrabia de la Roche Ponchin został uwięziony w okolicznościach następnych: Wiadomo że przed kilku miesiącami, w skutek kłótni, zaszłej między pomienionym hrabią i xięciem de Montfort, synem Hieronima-Napoleona, ci panowie wyjechali z Włoch, gdzie byli zbliska nadzierani, albowiem głośno zapowiedzieli iż spór swój zamierzają rozwiązać orężem. 10 z. m. obaj znaleźli się w Marsylii. Sekundanci przeciwników mieli rozmowę; P. Méry, ze strony Xięcia przekładał, że gdy policya jest uwiadomiona, przeto, czy nie zdałoby się według przyjętego w Niemczech zwyczaju rozprawić się w mieszkaniu. P. de la Roche Ponchin nie przyjął takowego przełożenia. Podczas tych układów Prefekt ostrzegł xięcia że żandarm będzie postawiony u wejścia do jego apartamentu i że sam xiążę będzie strzeżony na oko, dopokąd zostanie w Marsylii. Xiążę protestuje się przeciw temu środkowi; Prefekt obstaje za swemi prawami. Nakoniec otrzymuje od xięcia słowo że nie będzie się bił w Marsylii. Pod tym warunkiem xiążę jest wolny.

Wieczorem dnia tegoż, kiedy xiążę de Montfort patrzał przez okno na ulicę, przechodzi P. de Roche Ponchin i rzuca w toż okno rękawiczkę wykrzykując: «dla ciebie, xiążę.» Ten ostatni bieży natychmiast do jenerała d'Hautpoul i prosi go aby od Prefekta wyjednał zwrócenie mu słowa, albowiem po takiej publicznej zniewadze pojedynek stał się niezbędnym. Prefekt odpowiedział, że agenci jego policyi byli obecni przy tém co zaszło i że P. de la Roche Ponchin został aresztowany. Xiążę, 15 opuścił Marsylią.

*Madryt 27 Maja.* Na ostatniej Radzie Tajnej jenerał Hoyos prosił Regenta o wydalenie ulubieńca Linage. Prośba ta była poparta przez PP. Laserna i Coeto. Regent żywo się oparł i miał w tém za sobą Ministrów Becerra i Mendizabal. P. Hoyos prosił o dymisyą i tę natychmiast otrzymał. PP. Laserna i Coeto oświadczyli Regentowi że pójdą za przykładem P. Hoyos.

Tymczasem wszyscy urzędnicy złożeni przez byłego Ministra Lopez przywróceni zostali do swych posad, co nadzwyczaj zajątrza opinią publiczną.

*Wiedeń 1 Czerwca.* N. Cesarz Jmć raczył mianować Posłem (ambassadeur) przy N. Cesarzu WW. Rossyj hrabię Franciszka de Colloredo Wallsee, rzeczywistego Szambelana, Radzcę Tajnego, posła nadzwycz. i Ministra pełnomocnego przy Dworze Bawarskim.

*Berlin 3 Czerwca.* Król Jmć raczył mianować kawalerami orderu Orła Czerwonego 2 klassy z gwiazdą Rzeczyw. Radcę Stanu *Panajew*, Dyrektora Kancellaryi Ministerstwa Dworu Cesarsko-Rossyjskiego, tegoż orderu 2 kl. Rzecz. R. Stanu *Galamin*, Dyrektora Cesarskiej fabryki porcelany w Petersburgu, i 3 klassy, Radcę Stanu *Jazykow*, Dyrektora fabryki Zwierciadeł i barona *Klot von Jurgensbourg*, Członka Cesarskiej Rossyjskiej Akademii Kunsztów.

Ameryka. Wielki pożar spustoszył miasto Wellington w Stanach Zjeonoszonych. Szkody liczą na 500,000 dollarów.

---

## NAJPOŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

*Drezno 6 Czerwca.* J. K. W. Wielka Xiężna Rossyjska Helena, z JJ. CC. WW. WW. Xiężniczkami Córkami Swemi wyjechała dziś ztąd do Toeplitz.

*Londyn 6 Czerwca.* Królowa Jmć mianowała Xięcia Alberta pierwszym i naczelnym kawalerem orderu Łaźni i zleciła mu pełnienie obowiązków Wielkiego Mistrza tego orderu na miejscu Xięcia Sussex — Królowa mianowała Xięcia Cambridge Zachowawcą i Wielkim Mistrzem (Chief ranger and Keeper) portu St. James i Hyde Park — Nowiny z Chin dochodzą do 12 Marca. Sir H. Pottinger wybierał się w podróż do Pekinu z ratyfikacyami traktatu — Donoszą z Southampton: «2 Czerwca zrana ogień wybuchnął na brygu *Tartare* ładownym racami kongrewskiemi i 1,200 bombami przeznaczonemi dla Rządu Mexykańskiego. Lękając się o zabudowania Portu uprowadzono ten statek do doku i wkrótce okropny wystrzał dał się słyszeć; bomby i race rozleciały wę we wszystkich kierunkach. Ogień, podżegany racami kongrewskiemi był przerażający i trwał kilka godzin. Żaden człowiek niezginął i szczególném szczęściem pożar się dalej nierozszerzył. — Poruszenia repealersów zaczynają z Irlandyi przechodzić do Anglii; zgromadzenie podobne mia-

ło już miejsce w Manchester, gdzie jest do 80,000 irlandczyków zamieszkałych.

*Paryż 5 Czerwca.* Podług jednej gazety Gabinet nasz miał postanowić iżby w gotujących się w Hiszpanii wypadkach trzymać się zupełnej neutralności.—Wczora mówiono na Giełdzie że Rząd odebrał nowe nader pomyślne depesze z Algeryi, gdzie jakoby w skutek zwycięztwa odniesionego przez Xcia d'Aumale, wszystkie okoliczne pokolenia odstąpiły Abdel-Kadera i poddały się francuzom. Mimo to jen. Bugeaud zatrzymał główniejsze osoby z liczby jeńców jako zakładników.

Hiszpanija. 23 Maja wybuchnęło powstanie w Malaga przeciw rządowi Regenta Espartero. ale podług gazety Madryckiej z d. 30 Maja, 26 tegoż m. wszystko wróciło do porządku. Wszakże dochodzą z różnych stron wiadomości, że od Kadyxu do Barcelony poruszenie jest powszechne i szerzy się w głąb kraju. Hasłem powstania, które zdaje się pochodzić od powróconych do swych prowincyj deputowanych, jest ogłoszenie Królowej Izabelli pełnoletnią i przywrocenie Ministerstwa Lopez.

*(Journ. de S. P. Psz. Półn.)*

# ROZMAITOŚCI.

## ODEZWA.

W artykule P. Narbutta, umieszczonym w 25-tym N-rze tegorocznego Tyg. Pet. wyczytałem następujący okres: «W gabinecie zeszłego niedawno Jenerała Kossakowskiego oglądałem figurkę bronzową małą, którą on miał za bożka pogan Litewskich, bo znaleziono ją w jego majątku nad Wilią dolną»—więc Jenerał Kossakowski, już nie żyje. Temu lat kilka jakem był w Wilnie zawiązałem z nim zbliżoną znajomość. Był to człowiek znakomity. Gdy z jednej strony walczył po całym świecie, z drugiej wszędzie zbierał wszystko godne pamięci—i jego gabinet jest bardzo piękny. Znajdziesz w nim różnego rodzaju ciekawe rzeczy, na różne smaki i usposobienia. Do tego wszystko to ułożone wytwornie po salonach, w których Jenerał sam przebywał i gości przyjmował—a że mieszkał zwykle w Wilnie, ztąd wiele osób mogło korzystać z widzenia tego gabinetu-mieszkania, do którego jedni przychodzili jako znajomi oddawać wizytę Jenerałowi, drudzy wprost przez ciekawość widzenia rzeczy godnych uwagi. Dawne i świeże znajomości Jenerał z równą dobrocią oprowadzał po swych pokojach, ciekawości pokazował i wytłumaczał.—Kilka razy go prosiłem żeby spisał swój gabinet i ogłosił spis ten drukiem. Nie wiém czy zostawił taki spis o jaki go prosiłem, z historyczném i anekdotyczném opisaniem każdej rzeczy. Byłoby to nader ciekawe—i jeśli tego nie zrobił, nikt go w tém nie potrafi zastąpić. Warto jednakże żeby spadkobierca (prosiłem go też o to żeby ten gabinet w jedne ręce, umiejące go ocenić, się dostał) zrobił przynajmniej spis niejako fizyczny tych ciekawości i podał go do publicznej wiadomości, za pomocą n. p. Tyg. Pet.—i dobrzeby było gdyby ten gabinet mógł być zawsze tak publiczny jak dotąd.

Dał mi na pamiątkę Kossakowski kawał bursztynu, w jego dobrach wykopanego, i mam go u siebie.

T. B.

Zytomiérz.
17 Maja 1843.

## KURS WEXLOWY, PIENIĘŻNY I AKCYOWY.

*Petersburg, 4 Czerwca.*

Za rubel srebrny:

| | | |
|---|---|---|
| Na Londyn . . . . . . . . . | na 3 m. | $37\frac{7}{16}$ $\frac{3}{8}$ pens. |
| — Amsterdam . . . . . . . . | — — — | 190 $190\frac{1}{2}$ cens. |
| — Hamburg . . . . . . . . | — — — | $34\frac{7}{16}$ $\frac{3}{8}$ szel. |
| — Paryż . . . . . . . . . . | — — — | 400, 402 cent. |

## AKCYE.

| | *Przedano po* Rubli srebr. |
|---|---|
| 1 Tow. zabeśp. od ognia . . . . . . . . . . | 460 |
| 2 ——— ——— ——— . . . . . . . . . . | — |
| Komp. Amerykansk . . . . . . . . . . . . | — |
| ——— Żeglugi parowej . . . . . . . . . . | 90 |
| ——— Wód mineralnych . . . . . . . . . . | — |
| ——— Oświecenia gazem . . . . . . . . . . | — |
| ——— Przędzenia bawełny . . . . . . . . . . | $185\frac{5}{8}$ |
| ——— Zeglugi parowej Baltyckiej . . . . . . | — |
| ——— Drogi żelaznej Carskosielskiej . . . . . | — |
| Fabryki sukien. Narwskiej . . . . . . . . . | — |
| ——— Carewskiej perkalów . . . . . . . . . | $125\frac{5}{8}$ |
| Zakładania rzeczy i przedm. wielkiej objętości. | 77. |
| Zabezpieczenia życia . . . . . . . . . . . . | — |

**Od Lipca zaczyna się prenumerata na drugie półrocze Tygodnika. Życzący, proszeni są o wczesne zgłoszenie się.**

Печатать позволяется: С.-Петербургъ. Іюня 7-го 1843. *П. Гаевскій.*

W DRUKARNI WOJENNEJ.